



Zichtbaarheid en helmdracht

Doelgroep

Derde graad lager onderwijs.

Organisatie

- Kies een datum waarop je 's ochtends met de klas aan de schoolpoort gaat staan om foto's te nemen van de kinderen die op school toekomen.
- Bekijk met je leerlingen en je collega's wanneer je de campagne inplant. Dat kan bijvoorbeeld in een verkeersweek zijn of bij de start van de actie Helm Op Fluo Top.

Materiaal

- Foto's die je leerlingen aan de schoolpoort genomen hebben.



Beginsituatie

Heeft jouw school/klas al deelgenomen aan Helm Op Fluo Top? Dan hebben je leerlingen waarschijnlijk al de gewoonte om hun fluohesje te dragen. Soms weten ze echter nog niet wat het verschil is tussen fluorescerend en reflecterend en wat hun verschillende functies zijn. Tijdens deze les ontdekken de leerlingen het verschil.

Les

Lesbeschrijving

Weetje:

Hoewel we in het dagelijkse leven spreken over reflecterend materiaal, is de grijze strook op veiligheidskledij eigenlijk reflecterend. Wat is het verschil?

- **Reflectorende oppervlakken** kunnen het licht reflecteren in verschillende richtingen, afhankelijk van de invalshoek. Als je bijvoorbeeld met een zaklamp op een spiegel (reflecterend oppervlak) schijnt, zal de weerkaatsing enkel naar jou reflecteren als je loodrecht op de spiegel schijnt.
- **Retroreflecterende oppervlakken** bestaan uit duizenden microscopische glasbolletjes of prisma's, waardoor de stralen altijd in jouw richting terug schijnen, onafhankelijk van de hoek. Dus ook als je schuin op zo'n oppervlak schijnt, kaatst de straal in jouw richting terug. Vandaar het gebruik in veiligheidskledij en fluohesjes.

Vooraf:

- Je verzamelt beeldmateriaal van kinderen die 's morgens aan de schoolpoort toekomen.
 - ➔ Prik een datum en vraag je leerlingen om die dag een kwartiertje vroeger naar school te komen.
 - ➔ Verdeel je leerlingen in vier groepen en geef elke groep een fototoestel/smartphone mee. Als dat organisatorisch niet haalbaar is, kan je zelf ook voor de foto's zorgen.
 - ➔ Je leerlingen (of jij) nemen foto's van de (ruime) schoolpoortomgeving.

Lesfase 1: klasgesprek

Toon de foto's die je leerlingen (of jijzelf) namen aan de schoolpoort. Leid een klasgesprek met de leerlingen over het verschil tussen fluorescerend en reflecterend materiaal en over het belang ervan. Pols ook naar de verantwoordelijkheid van je leerlingen over zichtbaarheid en het dragen van de fietshelm.

Mogelijke vragen:

- Dragen onze leerlingen vaak fluorescerend materiaal. En reflecterend?
- Welke materialen vallen overdag op? Welke in het donker?
- Zijn er op onze school veel kinderen die aandacht besteden aan zichtbaarheid?
- Of het dragen van de fietshelm?
- Vinden jullie het belangrijk om een fluohesje en een fietshelm te dragen? Waarom?
- Draag je volgend schooljaar, als je naar de secundaire school gaat, nog steeds je hesje en je fietshelm? Waarom (niet)?

De leerlingen denken na over het gebruik van fluohesjes en fietshelmen bij jullie op school en over hoe ze hier zelf mee omgaan.

Lesfase 2: een zichtbaarheidscampagne organiseren

Vertel de leerlingen dat ze een campagne rond zichtbaarheid gaan organiseren op school.

Verduidelijk het doel van de campagne en de actie die jullie gaan uitvoeren.

Doel

- Alle leerlingen van de school mobiliseren om met een fluohesje en een fietshelm naar school te komen, zeker tijdens de donkere maanden.
- Het belang van een hesje en helm in de kijker zetten. In het verkeer is het heel belangrijk om gezien te worden. De fietshelm zorgt ervoor dat je bij een val of botsing veel minder hoofd- of hersenschade oploopt.

De actie

- De leerlingen voeren deze campagne uit aan de schoolpoort, op één actiedag. Het project Helm Op Fluo Top kan daarop aansluiten of ze kunnen elkaar versterken.
- De actie:
 - ➔ Aan de schoolpoort maken je leerlingen een 'donkere' tunnel waarin verschillende fluorescerende en reflecterende materialen liggen. Als jongere leerlingen op school toekomen, kunnen ze met een zaklamp door de tunnel stappen en zo zelf zien welke materialen goed zichtbaar zijn in het donker.
 - ➔ De kinderen die met een fluohesje en fietshelm naar school komen, kunnen beloond worden aan de schoolpoort. Je leerlingen organiseren daarvoor een fluotombola.

Verdeel de klas in vier groepen, geef elke groep een taak en licht deze taak toe. Maak de leerlingen duidelijk dat een goede taakverdeling in elke groep belangrijk is om het project te doen slagen.

1. Promotieteam:

Taak: de leerlingen voeren promotie voor de zichtbaarheidscampagne.

Leg deze groep volgende vragen voor:

- ➔ De school moet weten waar en wanneer de campagne plaatsvindt. Hoe pak je dat aan?
- ➔ Hoe ga je het doel van de campagne duidelijk maken?

- ➔ Welke vormen van promotie gebruik je? Zet de leerlingen eventueel op weg door een aantal voorbeelden te geven (posters, Facebook, ...)
- ➔ Wanneer verspreiden jullie de promo?

2. Materialen voor de actie maken en verzamelen:

Taak: de leerlingen verzamelen al het materiaal voor de donkere tunnel.

Leg deze groep volgende vragen voor:

- ➔ Welke materialen heb je nodig voor de donkere tunnel? Maak een lijstje.
- ➔ Waar kan je aan deze spullen geraken?
- ➔ Wanneer ga je de tunnel opstellen?
- ➔ Heb je materiaal nodig om dingen omhoog te hangen of op te leggen? (bijv. tafels, linten, ...)?

3. Meten en beoordelen de dag van de actie:

Taak: de leerlingen meten wat de actie oplevert en ze maken een zichtbaarheidsrapport van de school. Hoeveel leerlingen komen zichtbaar naar school? Doet je school het volgend jaar beter?

Leg deze groep volgende vragen voor:

- ➔ Welk meetinstrument ga je gebruiken (tellen, turven ...)?
- ➔ Meet je voor heel de school of per klas?
- ➔ Hoe ga je de telling organiseren (iemand telt, iemand turft)?
- ➔ Hoe ga je de gegevens verwerken (percentage berekenen, aantallen van de hele school meegeven of per klas)?

De leerlingen maken een document op dat als rapport of naslagwerk kan dienen. Zo kan de school jaar na jaar bekijken hoe goed ze evolueren als het op zichtbaarheid aankomt.



4. Beloning:

Taak: de leerlingen zorgen aan de hand van een fluotombola voor een beloning voor de leerlingen die zichtbaar naar school komen.

Leg deze groep volgende vragen voor:

- ➔ Hoeveel prijzen heb je nodig voor de tombola? Beloon je alle leerlingen? Eén per klas? Een klasprijs?
- ➔ Waar ga je je prijzen halen? Kopen? Ophalen?
- ➔ Krijgt iedereen dezelfde beloning (bv. onderscheid tussen hesje en helm)?
- ➔ Wanneer deel je de beloningen uit?
- ➔ Hoe ga je de leerlingen naar je prijzentafel 'lokken'?

Lesfase 3: zichtbaarheidscampagne uitvoeren

De leerlingen moeten op tijd beginnen met de promotie en ervoor zorgen dat het promomateriaal (flyers, sandwichborden, ...) op tijd klaar is.

Op de dag van de actie moeten ze ervoor zorgen dat de donkere tunnel opgesteld is en dat de beloningen er zijn. Je laat de leerlingen zelf het project organiseren en uitvoeren en neemt dus niet de leiding. Bijsturen in geval van problemen kan natuurlijk wel.

Lesfase 4: campagne evalueren

1. Evalueer de campagne met je klas. Stel volgende vragen:
 - ➔ Wat verliep vlot?
 - ➔ Waar waren er problemen?
 - ➔ Zou je het anders aanpakken?
 - ➔ Denk je dat de andere leerlingen de boodschap begrepen hebben?
2. Evalueer de campagne met de school(directie). Overloop volgende vragen:
 - ➔ Was de actie juist getimed?
 - ➔ Draagt de actie bij tot meer zichtbaarheid op school?
 - ➔ Is de actie voor herhaling vatbaar?
 - ➔ Is er bijsturing nodig? Waar?

